

SPIS TREŚCI

9. OWIES JARY	2
9.1. Wiadomości ogólne	2
9.2. Uwagi metodyczne	2
Owies jary. Odmiany badane. Rok zbioru 2025.....	3
Owies jary. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025.....	4
Owies jary. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025.....	5
Owies jary. Plon ziarna odmian (dt/ha). Rok zbioru 2025.....	5
Owies jary. Plon ziarna odmian (dt/ha) . Lata zbioru 2023– 2025.....	6
Owies jary. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na poziomie agrotechnicznym – a1. Lata zbioru 2023-2025.....	6
Owies jary. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025.....	7
Owies jary. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025.....	7
9.3. Charakterystyka odmian wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2025	8

9. Owies jary

9.1. WIADOMOŚCI OGÓLNE

Wzrastająca powierzchnia zasiewów owsa zwyczajnego wskazuje na coraz większą popularność tego gatunku. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku wyniosła 519 003 ha, co stawia ten gatunek na pierwszym miejscu pod względem powierzchni uprawy spośród zbóż jarych. Owies pomimo dużej konkurencji ze strony pozostałych gatunków zbóż stale budzi zainteresowanie z uwagi na wiele możliwości zastosowania, nie tylko jako pasza dla zwierząt. Coraz więcej mówi się o tym gatunku w kontekście żywności funkcjonalnej czy jako alternatywa do produkcji bioenergii. Wysoka wartość przedplonowa owsa, wykorzystanie trudno dostępnych związków pokarmowych poprzez dobrze rozwinięty system korzeniowy, konkurencyjność względem chwastów, wydzielanie substancji organicznych, które działają hamująco na patogeny grzybowe i pozwalają ograniczyć stosowanie zabiegów ochronnych to najważniejsze zalety owsa. Predysponują je do uprawy w systemie zrównoważonego i integrowanego rolnictwa. Dodatkowo dobór wysokiej jakości kwalifikowanego materiału siewnego i zaprawienie ziarna przed siewem warunkuje utrzymanie zdrowej plantacji do końca wegetacji.

W roku 2025 do Krajowego rejestru (KR) wpisano jedną odmianę owsa zwyczajnego Belfer, pochodzącą z polskiej hodowli. Z KR została wykreślona jedna odmiana owsa nagiego Siwek, oraz jedna odmiana owsa zwyczajnego: Armani. W wyniku tych zmian obecnie Krajowy rejestr liczy 40 odmian, w tym 38 odmian owsa zwyczajnego i 2 nagiego. Wszystkie odmiany przydatne są głównie do uprawy w nizinnych rejonach kraju.

W ostatnich latach w doświadczeniach najczęściej obserwowano objawy mączniaka prawdziwego, rdzy owsa oraz helmintosporiozy. Wśród zarejestrowanych odmian owsa zwyczajnego największą odpornością na mączniaka prawdziwego charakteryzują się odmiany Bingo i Vasco, na rdzę owsa odmiany Dynamit, Lion, Romulus, natomiast na helmintosporiozę wszystkie badane odmiany wykazały średnią odporność.

9.2. UWAGI METODYCZNE

W roku 2025 w ramach PDO w rejonie województwa zachodniopomorskiego założono trzy doświadczenia z owsem w następujących punktach: ZDOO Białogard, ZDOO Rarwino i ZDOO Nowa Wieś Ujska (woj. Wielkopolskie). Założone doświadczenia przeprowadzono według metodyki COBORU. Były to doświadczenia jednoczynnikowe, prowadzone w trzech powtórzeniach. Doboru odmian do doświadczeń dokonał Wojewódzki Zespół PDO biorąc pod uwagę przydatność odmian owsa do uprawy w województwie zachodniopomorskim. Wszystkie doświadczenia uznano za udane a ich wyniki wykorzystano w niniejszym opracowaniu.

Odmiany wzorcowe:

Lata zbioru 2023: Gepard, Kozak, Rambo

Lata zbioru 2024 :Gepard, Kozak, Rambo

Lata zbioru 2025: Gepard, Kozak, Rambo

Tabela 9.1.

Owies jary. Odmiany badane. Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru	Zachowujący/pełnomocnik
	1	2	3
1	Gepard	2021	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR ,ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Kozak	2017	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR ,ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
3	Rambo	2020	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR ,ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
4	Agent	2018	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR ,ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
5	Figaro	2019	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan
6	Refleks	2019	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR ,ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
7	Panteon	2020	Saaten – Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62 – 100 Wągrowiec
8	Poker	2020	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, 64-000 Kościan
9	Magellan	2022	Saaten – Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62 – 100 Wągrowiec
10	Kreator	2024	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR ,ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
11	Belfer	2025	Hodowla Roślin Strzelce Sp. z o.o. Grupa IHAR ,ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

Tabela 9.2.

Owies jary. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025.

Miejscowość	Białogard	Rarwino	Nowa Wieś Ujska
Powiat	Białogard	Kamieński	Pilski
1	2	3	4
Kompleks rolniczej przydatności gleby	4	5	4
Klasa bonitacyjna gleby	III b	IV a	III b
Zasobność gleby w P ₂ O ₅ (mg/100g)	21,7 b.w.	16,0 w	16,8 w
Zasobność gleby w K ₂ O (mg/100g)	18,2 w	22,5 b.w	19,3 b.w
Zasobność gleby w MgO (mg/100g)	3,4 śr.	4,0 śr.	4,5 w
Ph gleby (w KCL)	6,6	5,9	7,3
Przedplon	ziemniaki	ziemniaki	łubin
Obsada nasion (szt./m ²)	450	450	450
Nawożenie mineralne (kg/ha)			
N (kg/ha)	105	140	135
P ₂ O ₅ (kg/ha)	20	50	60
K ₂ O (kg/ha)	40	75	90
Środki ochrony roślin (nazwa, dawka na ha)			
Herbicyd	Gold 450 EC	Starane 333 EC Granstar Ultra 50 SX + Trend	Mustang Forte 195 SE + Chwastox Turbo 340 SL
Insektycyd	-	-	Cyperkil Max 500EC

Tabela 9.3.

Owies jary. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp.	Wyszczególnienie		a1			a2		
			Białogard	Rarwino	Nowa Wieś Ujska	Białogard	Rarwino	Nowa Wieś Ujska
	1	data	2	3	4	5	6	7
1	Siew	data	25.03	21.03	20.03	25.03	21.03	20.03
2	Termin kłoszenia	data	05.06	31.05	04.06	05.06	31.05	04.06
3	Termin dojrzałości woskowej	data	18.07	03.07	20.07	18.07	03.07	20.07
4	Zbiór	data	29.08	19.07	30.07	29.08	19.07	30.07
5	Wysokość roślin	cm	93	83	99	93	83	99
6	Wyleganie w fazie dojrz. mleczej	9°	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
7	Wyleganie roślin przed zbiorem	9°	9,0	9,0	7,0	9,0	9,0	7,0
8	MTZ	g	44,1	35,9	34,7	44,1	35,9	34,7
9	Plon ziarna przy 15% wilgotność	dt/ha	65,9	50,0	---	65,9	50,0	---

- oceny w skali 9° (1° – ocena najłabsza; 9° – ocena najlepsza°

Tabela 9.4.

Owies jary. Plon ziarna odmian (dt/ha). Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	Białogard	Rarwino	Nowa Wieś Ujska
	1	2	3	4
	Wzorzec dt/ha	65,0	51,9	64,7
1	Gepard	62,7	58,8	67,7
2	Kozak	62,2	44,7	62,7
3	Rambo	70,0	52,2	63,6
4	Agent	64,5	53,4	67,9
5	Figaro	66,5	49,3	60,2
6	Refleks	63,1	46,8	61,4
7	Panteon	60,3	47,6	59,8
8	Poker	61,5	41,8	55,4
9	Magellan	60,9	54,5	61,8
10	Kreator	76,5	50,9	67,7
11	Belfer	77,0	49,5	65,5

Tabela 9.5.

Owies jary. Plon ziarna odmian (dt/ha) . Lata zbioru 2023– 2025.

Lp.	Odmiana	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
		1	2	3	4	5
Wzorzec w dt/ha		60,5	69,8	38,0	65,1	56,1
1	Gepard	63,1	70,8	35,3	66,9	56,4
2	Kozak	56,5	66,5	37,9	61,5	53,6
3	Rambo	61,9	72,2	40,9	67,0	58,3
4	Agent	61,9	64,6	41,4	63,2	56,0
5	Figaro	58,7	65,1	36,4	61,9	53,4
6	Refleks	57,1	66,5	33,6	61,8	52,4
7	Panteon	55,9	66,3	34,2	61,1	52,1
8	Poker	52,9	72,5	34,8	62,7	53,4
9	Magellan	59,1	65,4	34,8	62,2	53,1
10	Kreator	65,0	72,8	-	68,9	-
11	Belfer	64,0	-	-	-	-
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Tabela 9.6.

Owies jary. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby. Lata zbioru 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Mączniak prawdziwy		Rdza brunatna	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025
		1	2	3	4
Wzorzec w dt/ha		7,2	7,7	8,1	7,8
1	Gepard	7,4	7,5	8,3	7,8
2	Kozak	7,3	7,5	8,0	8,1
3	Rambo	7,0	7,7	7,9	7,7
4	Agent	7,0	7,4	7,4	7,5
5	Figaro	6,4	7,2	7,8	7,7
6	Refleks	6,9	7,2	8,0	7,6
7	Panteon	6,7	7,2	7,7	7,5
8	Poker	6,7	7,3	7,1	7,4
9	Magellan	7,1	7,1	8,0	7,8
10	Kreator	7,2	-	8,3	-
11	Belfer	7,3	-	8,4	-
Liczba doświadczeń		3	9	3	9

- oceny w skali 9° (1° – ocena najslabsza; 9° – ocena najlepsza)

Tabela 9.7.

Pszonżyto jare. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025

Lp.	Odmiana	Wyleganie w fazie dojrzałości mleczej		Wyleganie przed zbiorem		Wysokość roślin (cm)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
		1	2	3	4	5	6
	Wzorzec	9,0	9,0	8,3	7,8	91,0	86,3
1	Gepard	9,0	9,0	8,6	8,2	87,4	81,5
2	Kozak	9,0	9,0	8,4	8,0	93,9	90,3
3	Rambo	9,0	9,0	7,9	8,3	91,6	86,5
4	Agent	9,0	9,0	8,6	8,2	89,3	85,4
5	Figaro	9,0	9,0	8,3	8,1	99,3	89,4
6	Refleks	9,0	9,0	8,2	7,9	88,7	84,6
7	Panteon	9,0	9,0	8,3	8,0	88,9	83,0
8	Poker	9,0	9,0	8,3	7,8	87,4	82,8
9	Magellan	9,0	9,0	8,3	7,8	91,6	86,5
10	Kreator	9,0	-	8,4	-	98,6	-
11	Belfer	9,0	-	7,9	-	92,6	-
	Liczba doświadczeń	3	9	3	9	3	9

Tabela 9.8.

Pszonżyto jare. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025

Lp.	Odmiana	Masa 1000 ziaren (g)		Udział łuski (%)	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025
		1	2	3	6
	Wzorzec	37,3	42,7	25,3	23,8
1	Gepard	39,2	43,7	25,7	24,5
2	Kozak	35,5	42,0	25,4	23,9
3	Rambo	37,3	42,3	24,8	23,1
4	Agent	41,2	47,3	24,9	22,6
5	Figaro	35,9	39,5	26,7	25,8
6	Refleks	37,3	42,1	26,0	23,7
7	Panteon	37,1	41,8	26,6	24,6
8	Poker	35,3	38,0	26,3	23,9
9	Magellan	39,3	42,6	25,8	25,5
10	Kreator	41,9	-	23,8	-
11	Belfer	40,6	-	24,5	-
	Liczba doświadczeń	3	9	3	9

- oceny w skali 9° (1° – ocena najslabsza; 9° – ocena najlepsza)

9.3. CHARAKTERYSTYKA ODMIAN WPISANYCH DO KRAJOWEGO REJESTRU W ROKU 2025

Belfer (STH 14222)

Odmiana żółtoziarnista.

Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa, helmintosporiozę – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski średni, masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, zawartość białka - średnia, tłuszczu - duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym – średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.